

Algemene richtlijnen in islamitische pedagogiek

Inleiding

“Docendo discimus.”

De klassieke islamgeleerden¹ hebben niet alleen handlijnen gegeven voor de moslims om hun eigen ziel te zuiveren, maar zij hebben ook uiteengezet aan de moslims hoe ze hun kinderen het beste kunnen opvoeden. De opvoeding van de kinderen is namelijk minstens even belangrijk als de zielszuivering van ouders. De ouders zijn niet alleen verplicht om hun eigen ziel te zuiveren en zich van hun slechte gewoonten te spenen, maar ze zijn ook verplicht om hun kinderen goed op te voeden, want kinderen zijn parels die door Allah ﷻ toevertrouwd zijn aan de ouders. Het hart van kinderen is een zeldzaam juweel dat gevrijwaard is van elke vorm van gravure en figuratie. Daarom zijn ze ontvankelijk voor elke vervorming en sturing. Als ze onderricht worden in goedheid, dan groeien ze op in goedheid. Als ze onderricht worden in kwaadheid en ze worden zoals dieren verzaakt, dan raken ze verwoest. De ouder of verzorger is dan de aansprakelijke. Het is daarom een religieuze plicht van elke moslim om zijn kinderen correct op te voeden conform islamitische waarden en normen. Allah ﷻ openbaart in de Koran wat neerkomt op: “O degenen die geloven, bescherm jullie zelf en jullie familieleden tegen het vuur.”²

Zoals dat de ouders zeer behoedzaam en overdadig zijn in het beschermen van hun kinderen tegen het vuur in de wereld, zouden ze deze houding meer moeten vertonen als het gaat om het vuur in het hiernamaals. Deze laatste kan alleen bewerkstelligd worden door het kind goed op te voeden, hem het goed gedrag mee te geven en hem te beschermen tegen slechte omgevingen en vriendenkringen. De ouder dient zijn kind niet te verwennen met weelde en luxe. Hij dient hem ook niet aan te sporen tot sier en welvaart. Anders zal het kind zijn leven

¹ Denk onder meer aan: Imam al-Muhasibi, Imam al-Ghazali, Imam ibn al-Jawzi, Imam Abu Layth al-Samarqandi, Imam al-Qushayri, Imam Ahmed al-Rifa'i, Imam Abdulqadir al-Jilani, Imam al-Nawawi, Imam al-Rabbani.

² Koran, 66:6.

spenderen aan het verwerven van dat soort zaken wanneer hij volwassen wordt. Hierdoor zal hij voor eeuwigheid verwoest raken.

De ouder moet vanaf de geboorte al goed toezicht houden over zijn kind. Hij moet ervoor zorgen dat de zoogmoeder een vrome vrouw is die alleen van het toegestane nuttigt, want een melk afkomstig van verboden voedsel bevat geen zegeningen. Als de baby daarvan zuigt, wordt zijn karakter negatief beïnvloed en neigt hij later tot onheil. Steeds als de ouder meer tekenen van toerekeningsvatbaarheid ziet verschijnen bij het kind, dient hij zijn toezicht op het kind te intensiveren. Het eerste teken is dat je de sporen van zedigheid ziet verschijnen bij het kind. Als je merkt dat het kind bepaalde handelingen uit zedigheid verlaat, dan dien je te weten dat dit slechts plaatsvindt door de schijn van de eerste verstandslichten. Het kind beschouwt namelijk bepaalde zaken afkeurenswaardig, omdat ze in strijd zijn met andere zaken. Daarom schaamt hij zich over bepaalde zaken. Dit is een geschenk van Allah ﷻ voor de mens. Dit duidt tevens op de bloei van goed gedrag en de voltooiing van het verstand bij het kind. De ouder dient dit in het voordeel van het kind te gebruiken bij zijn opvoeding.

Discipline voorafgaand aan de geboorte en gelijk erna

- ✓ Een vrome partner kiezen voor het huwelijk.
- ✓ Bidden voor de geslachtsgemeenschap.
- ✓ Blijdschap tonen voor de geboorte van het kind, ongeacht jongen of meisje.³
- ✓ Ter zegening *al-tahnik* uitvoeren. Dit houdt in dat de nobele persoon van de familie aan een dadel kauwt en vervolgens een stuk daarvan op zijn vingertop legt en voorzichtig in de mond van de baby heen en weer beweegt.
- ✓ Een goede naam kiezen voor het kind.
- ✓ Een mooie/waardevolle bijnaam geven aan het kind.
- ✓ Op deze zevende dag van de baby een schaap slachten (*al-aqiqah*).
- ✓ Besnijdenis doen ingeval het een zoon is.

³ Een dochter hebben is vele malen voortreffelijker in de islam dan het hebben van een zoon. De geliefde profeet ﷺ heeft gezegd dat wie beproefd wordt met dochters en hij bejegt ze goed, dan zullen zij een bescherming zijn voor hem tegen het hellevuur. In een andere uitspraak zei de geliefde profeet ﷺ dat degene die zijn dochters goed opvoedt, in het nabije gezelschap van de profeet ﷺ zal zijn in het hiernamaals.

- ✓ Neem de intentie dat je, je kind wil opvoeden en (figuurlijk) opofferen in het pad van Allah ﷻ. Je moet ze niet opvoeden om zelf toe te nemen in eer en trots.

Discipline in eetgedrag

Het eerste gedrag dat zich ontwikkelt bij kinderen is het eetgedrag. Daarom moeten de ouders hun kinderen onderrichten wat de belangrijke disciplineregels zijn met betrekking tot eten en drinken. Een aantal van deze regels is:

- ✓ Met de rechterhand eten en drinken.
- ✓ De naam van Allah ﷻ benoemen voor het eten en drinken.
- ✓ Allah ﷻ bedanken na het eten en drinken.
- ✓ Het voedsel van de meest nabije kant nemen uit het bord.
- ✓ Niet eerder beginnen dan de ouderen.
- ✓ Niet begerig naar het eten staren.
- ✓ Niet staren in het gezicht van degenen die aan het eten zijn.
- ✓ Niet gehaast eten.
- ✓ Goed kauwen voor het slikken.
- ✓ Niet snel achtereenvolgens de hapen en slokken innemen.
- ✓ Niet morsen en kladden met voedsel door slordig eetgedrag.
- ✓ Niet staand, liggend of lopend eten of drinken.
- ✓ Niet overbodig eten.
- ✓ Niet snacken en snoepen.
- ✓ Niet eten vlak voor het slapen.
- ✓ Geen synthetische en gemodificeerde voedingsmiddelen nuttigen.
- ✓ De inhoud van E-nummers in bepaalde voedingsmiddelen eerst goed uitzoeken.

De ouders mogen hun kinderen niet verwennen met regelmatig luxueus en favoriet voedsel. Soms moeten de ouders ook hun kinderen eenvoudig en gebrekkig voedsel laten nuttigen zodat ze weten dat het leven niet altijd comfortabel en weelderig kan zijn. Hierdoor zullen ze ook medelijden krijgen voor armen en behoeftigen. Dit zal ze vrijgevig en grootmoedig maken. De ouders moeten hun kinderen altijd erop wijzen dat ze niet te veel moeten eten zoals dieren. Daarom dienen de ouders in elke gelegenheid duidelijk te maken aan de

kinderen dat mensen, in het bijzonder kinderen, die te veel eten, afgekeurd zijn. De ouders dienen hen voorbeelden te geven uit het eetgedrag van de profeten en hun metgezellen die gematigd aten en vaak te weinig. Hiermee moet het kind beseffen dat het leven niet uit eten en drinken bestaat en dat ze altijd content moeten zijn met wat ze hebben aan voedsel.

Discipline in kledinggedrag

Het kledinggedrag bepaalt voor een belangrijk deel de houding en karakter van het kind. Er is geen twijfel dat de kledingstijl en uitstraling invloed hebben op het geloof en het gedrag.

Daarom moeten de ouders heel kieskeurig en zorgvuldig zijn omtrent het kledinggedrag van hun kinderen. Ze dienen onder meer rekening te houden met de volgende zaken:

- ✓ De privé delen goed bedekken en het lichaam volledig afdekken met kleding.
- ✓ Geen strakke en/of aanstootgevende kleding dragen.
- ✓ Geen meisjeskleding aan jongens of jongenskleding aan meisjes laten dragen.
- ✓ Geen kledingstijlen laten dragen die kenmerkend zijn voor bepaalde religieuze en/of ideologische groeperingen.
- ✓ Geen kleding dragen met kruizen, symbolen of teksten. Kruizen en symbolen komen vaak voor in de shirts van voetbalclubs. Daarnaast zijn er kledingen die ongepaste teksten bevatten, zoals schuttingtaal of krachttermen.
- ✓ Voornamelijk bescheiden en eentonige kleurcombinaties kiezen, zoals volledig wit of bijvoorbeeld een combinatie van grijs en bruin. De ouders moeten zoveel mogelijk bontgekleurde kledij vermijden bij de kinderen, omdat dit de weg opent naar weelderigheid en verleiding. Dit punt geldt in het bijzonder voor de jongenskinderen.
- ✓ Geen zijde, goud of zilver dragen. Deze geldt alleen voor de jongens.
- ✓ Geen kledingstijlen dragen die in de mode zijn of merkkleding zijn, want hierdoor zal het kind daar een gewoonte van maken. Hij zal de rest van zijn leven een belangrijk gedeelte van zijn vermogen besteden om de laatste trend te kunnen volgen. Dit leidt ook tot hoogmoed, pronken en verspilling.
- ✓ Het voorkomen van haarverf, make-up gebruik en nagellak bij de meisjeskinderen. Ze moeten al op vroege kinderperiode leren dat dit soort zaken kwalijk zijn.

- ✓ Het vermijden van buitensporige haarstijl bij de jongenskinderen. Sommige ouders stimuleren hun kinderen of geven hen de toestemming om hun haarkapsel vorm te geven zoals de haarkapsels van populaire voetballers en artiesten. Hierdoor moeten we met lede ogen toezien hoe onze moslimkinderen hun hoofdhaar opscheren, kleuren of daarin lijnen scheren.
- ✓ Oppassen voor chemische en kunstmatige verzorgings- en schoonmaakmiddelen, zoals tandpasta, shampoo, parfum, e.d.

De moslims miskennen helaas de cruciale rol van dit soort regels van de islamitische wetgeving. Daarom groeien hun kinderen op met afkeurenswaardige gewoonten. Deze slechte gewoonten leiden tot kleine zonden en de kleine zonden leiden tot grote zonden. Alles gaat stapsgewijs. Bovendien moet je onderkennen dat elk kind zich aangetrokken voelt door kinderen die dezelfde leefstijl hebben als hij. Het uiterlijk van je kind bepaalt dus partieel ook bij welke vriendenkring hij zich zal aansluiten. Het is daarom zeer onbegrijpelijk dat ouders die dit soort regels van de islamitische wetgeving onderschatten, woedend worden als hun kinderen met slechte vrienden omgaan. Het is algemeen bekend dat slechte vriendenkring in de meeste gevallen leidt tot spijbelen, ongehoorzaamheid jegens ouders, nuttigen van drugs en alcohol, en betrokkenheid bij criminaliteit.

5

Discipline in onderwijs

Onderwijs vormt een belangrijk gedeelte van de opvoeding. Alleen onderwijs is echter niet voldoende. Thuis moeten de ouders goed voorbeeld zijn voor het kind. Als de ouders zelf niet conform de islamitische wetgeving leven, moeten ze niet verwachten dat hun kinderen dat wel gaan doen. De appel valt niet ver van de boom. Daarom zei de geliefde profeet ﷺ: “Elk kind wordt geboren conform *al-fitra*.⁴ Slechts zijn ouders maken hem joods, christelijk of mazdaïstisch.”⁵ Daarnaast moet het kind beschermd worden tegen slechte omgevingen, zowel

⁴ Hiermee duidt de profeet ﷺ op de islam welke de religie is die door de menselijke instincten wordt bevestigd en verlangd.

⁵ Overgeleverd door Imam al-Bukhari en Imam al-Muslim in hun *al-ṣaḥīḥ*.

thuis als op school.⁶ De ouders moeten onder meer het volgende in acht nemen bij het onderwijzen van hun kinderen:

- ✓ Een goede leraar en school kiezen voor het kind.
- ✓ Speciale aandacht besteden aan de Nederlandse taalkennis van het kind. Het Nederlands is ook de voertaal op school. Als er taalachterstand ontstaat, dan zal dit ook negatieve invloed hebben op de schoolresultaten van het kind.
- ✓ Het Arabische alfabet leren.
- ✓ Korte passages uit de Koran memoriseren.
- ✓ Korte uitspraken van de profeet ﷺ memoriseren.
- ✓ Nuttige gedichten memoriseren.
- ✓ Stimuleren tot het lezen van de levensverhalen van de profeten en de metgezellen.
- ✓ Stimuleren tot het lezen van nuttige boeken.
- ✓ Stimuleren tot het schrijven van gedichten en verhalen.
- ✓ Meedoen aan gemeenschappelijke leesactiviteiten.
- ✓ Vermijden van liefdesverhalen en mythes.
- ✓ Als het kind straf krijgt of streng wordt gewaarschuwd door zijn leraar, dan moet de ouder achter de leraar staan en niet achter zijn kind.

Dit zijn maatregelen die uiteraard op vroege kinderperiode gehanteerd moeten worden. Wat betreft kinderen vanaf zeven jaar, zij dienen mee te doen aan een intensief onderwijsprogramma op een islamitische onderwijsinstelling.

Discipline in amusement

Het is zeer belangrijk voor het kind om af en toe ook mentaal tot rust te komen. Dit kan onder meer door te sporten. Bovendien helpt dit het kind om lichamelijk gezond en sterk op te groeien. De geliefde profeet ﷺ heeft erg veel aandacht besteed aan de lichamelijke opvoeding van kinderen en jongeren. Hij ﷺ heeft verschillende sporten geadviseerd, zoals vechtsporten,

⁶ Het kan zijn dat hier de volgende vraag rijst bij sommige mensen: *"Hoe kan ik mijn kind beschermen tegen de slechte omgeving op school, terwijl ik daar geen greep op heb?"* Het antwoord op deze vraag is zeer eenvoudig, je dient als ouder kieskeurig te zijn bij het kiezen van een school.

worstelen, paardrijden, boogschieten, speerwerpen, zwemmen. Dit zijn allemaal activiteiten die de profeet ﷺ zelf ook deed en de moslims dringend ertoe aanspoorde. Dit zorgt ervoor dat je fit en gezond blijft. Een fit hoofd zit op een fit lichaam. Het kind wordt hiermee ook meteen beschermd tegen luiheid. Als je continu studeert of dezelfde handelingen verricht, wordt je snel lui en gedemotiveerd, maar als je ertussen beweeg- en sportactiviteiten inlast, dan wordt je opgefrist en opnieuw klaargestoomd voor je primaire activiteiten. Een aantal regels met betrekking tot dit onderdeel is:

- ✓ Dagelijks bewegen door een sport te beoefenen of te wandelen.
- ✓ Veel tijd doorbrengen in de natuur. De kinderen leren hiermee niet alleen het belang van een natuurlijk leven, maar ze beseffen zich ook dat het leven niet uit de elektrische apparatuur bestaat en dat technologie slechts een middel is in plaats van een doel.
- ✓ Overdag niet slapen, behalve het middagdutje, maar dit is heel kort en is voor kinderen overbodig.
- ✓ Niet op heel comfortabele matrassen slapen, want dit maakt je lui.
- ✓ Geen tijdverspillen met nutteloze entertainment, zoals gamen en sociale media gebruiken. Zoveel mogelijk de kinderen uit de buurt houden van internet, smartphones en tablets. Andere traditionele spellen die met het lichaam worden gedaan, zijn wel goed en aangeraden voor de kinderen.
- ✓ Spellen die met kaarten, stenen en dobbelstenen worden gespeeld, zijn ook niet toegestaan, zoals schaken, dammen en backgammon.
- ✓ Muziek luisteren of muziekinstrumenten spelen, is ook niet toegestaan.
- ✓ Films en dergelijke kijken is toegestaan, mits er geen verboden zaken worden vertoond en het gematigd wordt gedaan zonder tijdverspilling. Het is bovendien voor een moslimgezing niet aangeraden om een televisie te hebben thuis, omdat dit de weg opent naar tijdverspilling met nutteloze zaken. Familie-activiteiten, zoals gesprekken voeren met elkaar of gezamenlijk spellen spelen, zouden de voorkeur moeten krijgen.

Discipline in gemeenschappelijke bijeenkomsten

Het kind moet al op jonge leeftijd weten hoe hij zich moet gedragen in bijeenkomsten en bij ouderen. De islamitische religie stimuleert het sociaal leven en de collectieve activiteiten. Daarom is het erg belangrijk om de kinderen te leren hoe ze zich moeten gedragen tegenover anderen en in het bijzijn van anderen. Een aantal regels hierover is:

- ✓ Niet spugen of snuiten.
- ✓ Niet gapen.
- ✓ Niet met je rug keren tegen iemand.
- ✓ Niet je benen kruizen of strekken.
- ✓ Niet je hand onder je kin of hoofd leggen, want dit is een teken van luiheid en ongeïnteresseerdheid.
- ✓ Beleefd en correct zitten.
- ✓ Niet mensen beledigen wegens hun uiterlijk en dergelijke.
- ✓ Niet overbodig spreken.
- ✓ Niet mensen onderbreken.
- ✓ Niet zweren.
- ✓ Niet als eerste het woord nemen.
- ✓ Aandachtig luisteren als iemand tegen je spreekt.
- ✓ Opstaan voor ouderen en ruimte vrij maken.
- ✓ Alle soorten schuttingtaal en krachttermen vermijden.
- ✓ Geen vreemde stopwoorden gebruiken.
- ✓ Mensen respectvol aankijken en aanspreken.
- ✓ Gasten vriendelijk en respectvol verwelkomen en uitzwaaien.

Discipline in rituelen

Het kind moet vanaf zeven jaar zijn gebeden verrichten. In deze jaren zal hij volledig gewend raken aan de dagelijkse vijfmaal gebeden, inclusief het ochtendgebed. Als een kind pas na zeven jaar begint aan zijn gebeden, dan wordt adaptatie erg lastig, omdat het kind die discipline niet tijdig heeft meegekregen. Daarom heeft de geliefde profeet ﷺ ons bevolen om het kind vanaf zeven jaar te laten beginnen aan de gebeden en deze vanaf tien jaar streng op

te dragen aan het kind. Hetzelfde geldt echter niet voor vasten. Het kind moet volledig deelnemen aan dit ritueel zodra hij fysiek in staat is om dat vol te houden. Dit is per kind verschillend. Daarom is het zinloos om een leeftijd te geven. Het is echter wel de bedoeling dat het kind op jonge leeftijd op zijn minst gedeeltelijk meedoet aan het ritueel van vasten in de maand Ramadan door bijvoorbeeld halve dagen te vasten of alleen in het weekend te vasten. Dit is gebonden aan de situatie en de persoon. De ouders dienen hierin scherp te blijven en goed te overwegen hoe ze hun kinderen gaan trainen tot oprechte en vrome aanbidders. Het is ook zeer aanbevolen om je kinderen vanaf zeven jaar mee te nemen naar de nachtgebeden in de maand Ramadan. De kinderen die jonger zijn dan zeven jaar kunnen beter niet de moskee betreden, want ze kunnen anderen storen door te huilen en te schreeuwen. Bovendien kunnen ze de gebedsruimte vervuilen, maar ook dit is per kind verschillend. De ouders moeten zich hierin consequent opstellen. Daarnaast is het de bedoeling dat het kind op jonge leeftijd leert wat delen is en hoe een aalmoes wordt gegeven. Daarom zou elk moslimgezin een spaarpot moeten hebben thuis welke wordt gevuld met de stuivers van de kinderen. Uiteraard dienen de ouders hun kinderen vooraf te gaan om hen het goede voorbeeld te laten zien. Op deze manier zal het kind gewend raken aan liefdadigheid. De ouders kunnen hun kinderen ook leren om behulpzaam en vriendelijk te zijn door hen regelmatig mee te nemen naar bijvoorbeeld bejaardenhuizen om daar kennis te maken met bejaarde mensen en hen te helpen. Andere manieren om het kind vriendelijkheid eigen te maken, zijn bijvoorbeeld:

- ✓ Bloemen planten en verzorgen.
- ✓ Een poes als huisdier nemen.
- ✓ Vogels of dieren in de boerderij voeren.
- ✓ Laten meehelpen aan huishoudelijke taken.
- ✓ Laten serveren als er gasten zijn.
- ✓ Een tak of steen opbergen van het looppad.
- ✓ Leren om als eerste te groeten.
- ✓ Leren om te glimlachen.
- ✓ Leren om discussie in elk geval te vermijden.
- ✓ Leren om nederig en zedig te zijn.

- ✓ Leren om met fijnheid en medelijden om te gaan met anderen en om begrip te tonen voor andermans emoties en ellendige ervaringen. Dit is echt een belangrijke deugd die op heden bijna verloren is onder de mensen. Denk altijd drie keer na voordat je een uitspraak of een gebaar doet, want de persoon die dit ziet of hoort, kan erg gekwetst worden door jouw wreedheid en meedogenloosheid, omdat het bij hem bepaalde emoties oproept. De harteloze mensen van deze tijd hebben helaas geen gram genade en medelijden meer tegen elkaar. Ze spreken juist opzettelijk op zo een manier waarmee ze hun slachtoffer met woorden kunnen steken in zijn hart. Dit behoort tot de grote zonden. Dit islam instrueert ons juist om weloverwogen en wijselijk om te gaan met anderen.

Ter illustratie:

Je weet dat iemand door gezondheidsredenen geen kinderen kan krijgen en fragiel is over dit soort onderwerpen, maar je spreekt in zijn bijzijn over hoe braaf en succesvol jouw eigen kinderen zijn. Dit is een harteloze en beestachtige onbeschoftheid! De kinderen hebben vaak te maken met dit soort situaties, bijvoorbeeld op school. Als je, je kind leert dat hij fijnzinnig en barmhartig moet zijn in zijn omgang met anderen, dan kan hij zich nooit permitteren om zich onfatsoenlijk te gedragen wanneer bijvoorbeeld hijzelf een goed cijfer heeft gehaald voor een bepaalde toets en zijn klasgenoot niet. Als hij die nobele karaktereigenschappen niet mee heeft gekregen, dan zal hij overdreven vreugde uiten over zijn cijfer tegen zijn klasgenoot die een onvoldoende heeft gehaald. Leer je kinderen het fijnzinnig en meedogend denken en handelen!

Als een kind de bovenstaande kwaliteiten en deugden meekrijgt, zal hij niet alleen leren om consequent en gedisciplineerd te zijn, maar zal ook beschikken over een nobel gedrag.

Ideale omgang met het kind

De ouder moet zijn kind groeten, serieus nemen, hun hoofdhaar aaien, kussen, knuffelen, met liefde verzorgen en grapjes maken met het kind. Dat is wat de profeet ﷺ ook altijd deed. De ouders moeten er ook op letten dat ze nooit discussiëren in het bijzijn van hun kinderen.

Corrigeer het kind nooit naast anderen. Doe dit alleen persoonlijk. Door te schreeuwen, te beledigen, te duwen en te trekken, kan je het kind niet wijzer maken. Je dient het kind serieus te nemen zoals een volwassen persoon. Als hij tegen je praat, dien je hem aan te kijken en aandachtig te luisteren. Als je hem wil corrigeren, dien je rustig te blijven en eerst te begrijpen waarom hij zoiets heeft gedaan. Sancties opleggen en straffen geven, behoren tot de laatste maatregelen. Met dreigementen en strenge maatregelen kan je uiteraard wel iets bereiken, maar dit blijft wel een tijdelijke en ineffectieve oplossing. Als je wil dat het kind naar je luistert, dan dien je hem wijs te maken met je daden in plaats van met je woorden, want woorden zijn dwergen en daden zijn bergen. Je dient eerst het hart van het kind te veroveren met je eigen gedrag en leefstijl. Als je wil dat het kind zich gedraagt conform de regels van de islamitische wetgeving, dan dien je dit met liefde aan te pakken. Het kind moet liefde hebben voor Allah ﷻ, de profeet ﷺ, de Koran en de metgezellen. Hier dien je manieren voor te vinden. Als je zelf niet leeft conform de Koran en de Sunna, dan kan je dit niet verwachten van je kinderen. Als je kind een goede daad verricht, beloon hem dan, al is dit met een glimlach of een aai. Dit laat namelijk zien dat je zijn goede daad waardeert en achter hem staat.

Om een beknopte samenvatting te geven, kunnen we spreken over drie grondbeginselen van de opvoeding:

1. Wees het goede voorbeeld voor je kinderen.
2. Besteed aandacht en tijd aan je kinderen.
3. Bescherm ze tegen verdorven omgevingen (zowel fysieke als online omgevingen).

Als je één van deze drie beginselen verzaakt, dan heb je überhaupt het recht niet om te klagen over het wangedrag van je kinderen!

Ten slotte

De ouders doen hun uiterste best, maar het resultaat is aan Allah ﷻ. Hij ﷻ geeft rechtleiding aan wie Hij ﷻ wil. De ouders dienen in ieder geval de volgende twee dingen in acht te nemen:

1. Rechtleiding is een geschenk van Allah ﷻ. Kijk naar de zoon van de profeet Nuh. De profeet Nuh werkte dag en nacht voor de rechtleiding van zijn zoon, maar zijn zoon stierf met ongeloof. En kijk naar de profeet Yusuf. Op jonge leeftijd werd zijn relatie met zijn ouders verbroken. Hij heeft ze voor jaren niet gezien en groeide op tussen ongelovigen. Daarna kwam hij zelfs in de gevangenis terecht tussen criminelen en moordenaars, maar hij bleef standvastig op het juiste pad.
2. Kinderen zijn een beproeving voor de ouders. Daarom kunnen ze van tijd tot tijd een bron van woede en verdriet worden voor de ouders. De ouders moeten daarom continu toevlucht zoeken bij Allah ﷻ en om hulp vragen. Ze dienen te smeken aan Allah ﷻ om hun kinderen te vergeven en standvastig te houden op het juiste pad. Het is erg kwalijk voor een ouder om te vloeken en te smeken tegen zijn kinderen.⁷

⁷ Dit artikel is grotendeels gebaseerd op het hoofdstuk *tarbiyya al-ṣibyān* uit het boek *al-muḥadḍ-dhab min 'ihyā' 'ulūm al-dīn* van Shaykh Salih al-Shami.